

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра обліку і оподаткування

СИЛАБУС
ВИБІРКОВОЇ ФАХОВОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ ПІДПРИЄМСТВ

Розробник:
Яловега Людмила Василівна,
доцент кафедри обліку і оподаткування,
к.е.н., доцент

Полтава 2022 р.

Назва навчальної дисципліни	Інформаційне забезпечення управління витратами підприємств
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	кафедра обліку і оподаткування
Контактні дані розробників, залучених до викладання	Яловега Людмила Василівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування, корпус 4, кабінет 435а кафедра обліку і оподаткування liudmyla.ialovega@pdaa.edu.ua, uluanchenko@ukr.net https://www.pdaa.edu.ua/people/yalovega-lyudmyla-vasylivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	071 Облік і оподаткування Облік і оподаткування
Заплановані результати навчання	
Мета вивчення навчальної дисципліни	надання здобувачам вищої освіти необхідних теоретичних знань та практичних навичок щодо розуміння інформаційного забезпечення витрат підприємства та використання облікового інструментарію щодо управління ними
Основні завдання навчальної дисципліни	набуття вмінь щодо застосування відповідних методів обліку й аналізу інформаційного забезпечення управління витратами підприємства із метою прийняття ефективних управлінських рішень
Компетентності: Загальні компетентності (ЗК)	ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.
Програмні результати навчання	ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств. ПР08. Розуміти організаційно-економічний механізм управління підприємством та оцінювати ефективність прийняття рішень з використанням обліково-аналітичної інформації.
Трудомісткість	Загальна кількість годин – 120 год. Кількість кредитів – 4. Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Для досягнення цілей та завдань курсу здобувачам вищої освіти необхідно опрацювати теоретичний матеріал та вчасно виконувати завдання на практичних заняттях. Локальний нормативно-правовий акт, що регламентує процедуру проведення поточного та підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти та подання апеляції, за

необхідності, розміщено на веб сайті університету за посиланням: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoiosvityvpdau.pdf>.

Здобувачі вищої освіти мають можливість додатково отримати бали за виконання індивідуальних завдань дослідницького характеру, а також можуть бути долучені до написання та опублікування наукових статей за тематикою курсу.

Здобувачі вищої освіти мають право на перезарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті згідно Положення <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproporyadok22.pdf>.

За списування під час виконання окремих практичних завдань, чи завдань самостійної роботи здобувачу вищої освіти знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності. Документи стосовно академічної доброчесності (про плагіат, кодекс честі здобувачів вищої освіти) наведені на сторінці Академічна доброчесність веб сайту ПДАУ – <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist>.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни Презентації.

Структура навчальної дисципліни (денна форма навчання)

Назви тем	Кількість годин				
	ОО_бд_2020				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб	с.р.	
Тема 1. Витрати підприємства, їх сутність, порядок визнання та класифікація	16	2	4	-	10
Тема 2. Інформаційне забезпечення системи управління витратами підприємств	14	2	2	-	10
Тема 3. Методологія обліку витрат підприємств. Облік за центрами відповідальності	14	2	2	-	10
Тема 4. Документування витрат підприємства	14	2	2	-	10
Тема 5. Облік витрат за видами діяльності підприємства	16	2	4	-	10
Тема 6. Витрати виробництва, їх склад та порядок калькулювання	18	2	6	-	10
Тема 7. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	14	2	2	-	10
Тема 8. Методологія економічного контролю за витратами підприємства	14	2	2	-	10
Усього годин	120	16	24	-	80

**Схема нарахування балів з навчальної дисципліни для здобувачів
вищої освіти ОО_бд_2020**

Назва теми	к-ть занять	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
		виконання завдань на практичних заняттях	опитування	тематичні контрольні роботи	виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Витрати підприємства, їх сутність, порядок визнання та класифікація	2	8	2		4	14
Тема 2. Інформаційне забезпечення системи управління витратами підприємств	1	4	2		4	10
Тема 3. Методологія обліку витрат підприємств. Облік за центрами відповідальності	1	4	2		4	10
Тема 4. Документування витрат підприємства	1	4	2		4	10
Тема 5. Облік витрат за видами діяльності підприємства	2	8	2		4	14
Тема 6. Витрати виробництва, їх склад та порядок калькулювання	3	12	2	4	4	22
Тема 7. Аналіз релевантності інформації для прийняття управлінських рішень	1	4	2		4	10
Тема 8. Методологія економічного контролю за витратами підприємства	1	4	2		4	10
Разом	12	48	16	4	32	100

Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Атамас П. Й. Управлінський облік: навч. посіб. Київ: ЦУЛ, 2020. 440 с.
2. Голов С. Ф. Управлінський облік : підручник. Київ: Лібра, 2019. 400 с.
3. Плаксієнко В.Я., Яловега Л.В., Лега О.В., Прийдак Т.Б., Мокієнко Т.В., Канцедал Н.А. Управлінський облік: навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / за ред. В. Я. Плаксієнка. Полтава : ПП «Астрая», 2018. 250 с.
4. Первинний облік у сільськогосподарських підприємствах: навч. посібник [для студ. вищих навч. закл.] / за ред. В. Я. Плаксієнка. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 440 с.
5. Методичні рекомендації з планування, калькулювання та обліку собівартості (робіт та послуг) сільськогосподарських підприємств: Наказ Міністерства аграрної політики України № 132 від 18.05.2001 р. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
6. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»: Наказ Міністерства фінансів України № 318 від 31 грудня 1999 р. URL: <http://www.rada.gov.ua..>

Допоміжні

7. Плаксієнко В.Я., Яловега Л.В., Лега О.В., Прийдак Т.Б. Продукція сільськогосподарського виробництва: особливості документування та облікового відображення. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. – URL:

<http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7690>. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.12.15.

8. Лега О.В., Яловега Л.В., Прийдак Т.Б. Помилки в бухгалтерському обліку: сутність, класифікаційні ознаки, виявлення та виправлення. *Причорноморські економічні студії*. 2020. Вип. 49. С. 187–195.

9. Лега О. В., Мокієнко Т. В., Прийдак Т. Б., Сіренко О. В., Яловега Л. В. Облік витрат та калькулювання собівартості допоміжних виробництв у сільському господарстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2021. № 10. С. 40–47. DOI: 10.32702/2306-6814.2021.10.40.

10. Царук В.О. Вітчизняні та зарубіжні методи обліку витрат: порівняльна характеристика. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації міжнародний*. Науковий журнал. Вип. 1–2. 2017. С. 49–57.

11. Яловега Л.В. Проблематика обліку витрат і калькулювання собівартості продукції молочного скотарства. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7427>. DOI: 10.32702/2307-2105-2019.11.75.

12. Яловега Л. В., Лега О. В., Прийдак Т. Б. Управлінські рішення: аналіз релевантності облікової інформації. *Причорноморські економічні студії*. 2022. № 74. С. 227–233.

Інформаційні ресурси

11. library-poltava.at.ua – сайт Полтавської обласної універсальної бібліотеки ім. І. П. Котляревського.

13. <http://www.nbuv.gov.ua/> – сайт бібліотеки ім. В.І. Вернадського.

14. <http://www.rada.gov.ua/> – сайт Верховної Ради України.

15. www.balance.ua – сайт журналу «Баланс».

16. www.dtkk.com.ua – сайт журналу «Дебет-Кредит».